



6 OKTOBER 2022

FLORIADE ALMERE

NATIONAAL CONGRES BODEMDALING



SLAppE BODEM
sterke samenwerking



Kenniscentrum
**Bodemdaling
en Funderingen**



Deelexpeditie gebiedsprocessen veenweide

Govert Geldof (namens een twintigtal gebiedsprocesbegeleiders)



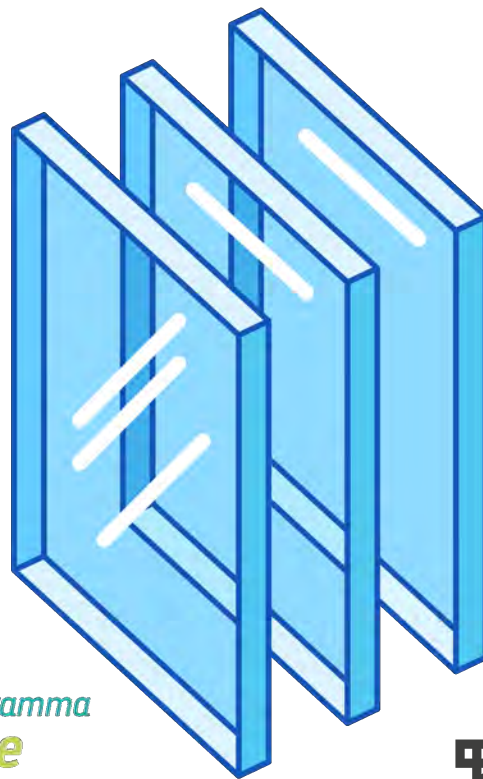


We moeten gebiedsgericht
werken

Water en bodem sturend in de
ruimtelijke ordening

Drieluik

1. Wat houdt deze deelepeditie in en wat doen we?
2. Inhoudelijk: de breedte opzoeken door smal te gaan
3. Positie: heeft een netwerk als dit autoriteit?



NATIONAAL
KENNISPROGRAMMA
BODEMDALING



Nationaal Programma
Veenweide



Polder Kamerik



Aarlanderveen



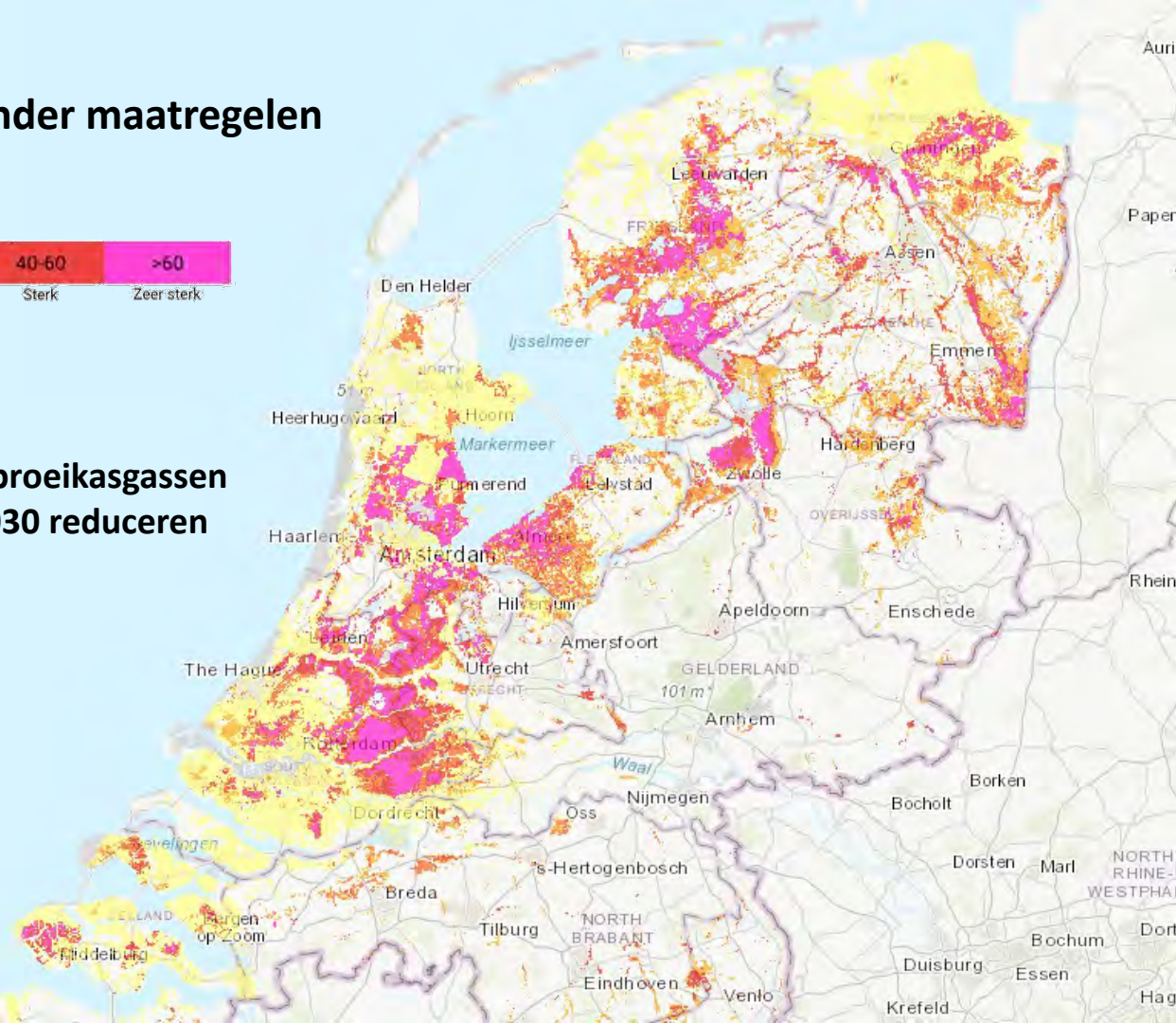
Brekkenpolder



Verwachte bodemdaling zonder maatregelen 2020 -2100



Klimaatakkoord: de uitstoot van broeikasgassen door veenweidegebieden voor 2030 reduceren met 1 miljoen ton per jaar



Bron: klimaat-effectatlas.nl



Een twintigtal gebiedsprocesbegeleiders uit Groningen, Friesland, Utrecht, Zuid-Holland en Noord-Holland



Van elkaar leren in een zich vormend netwerk



Wat houd je bezig?



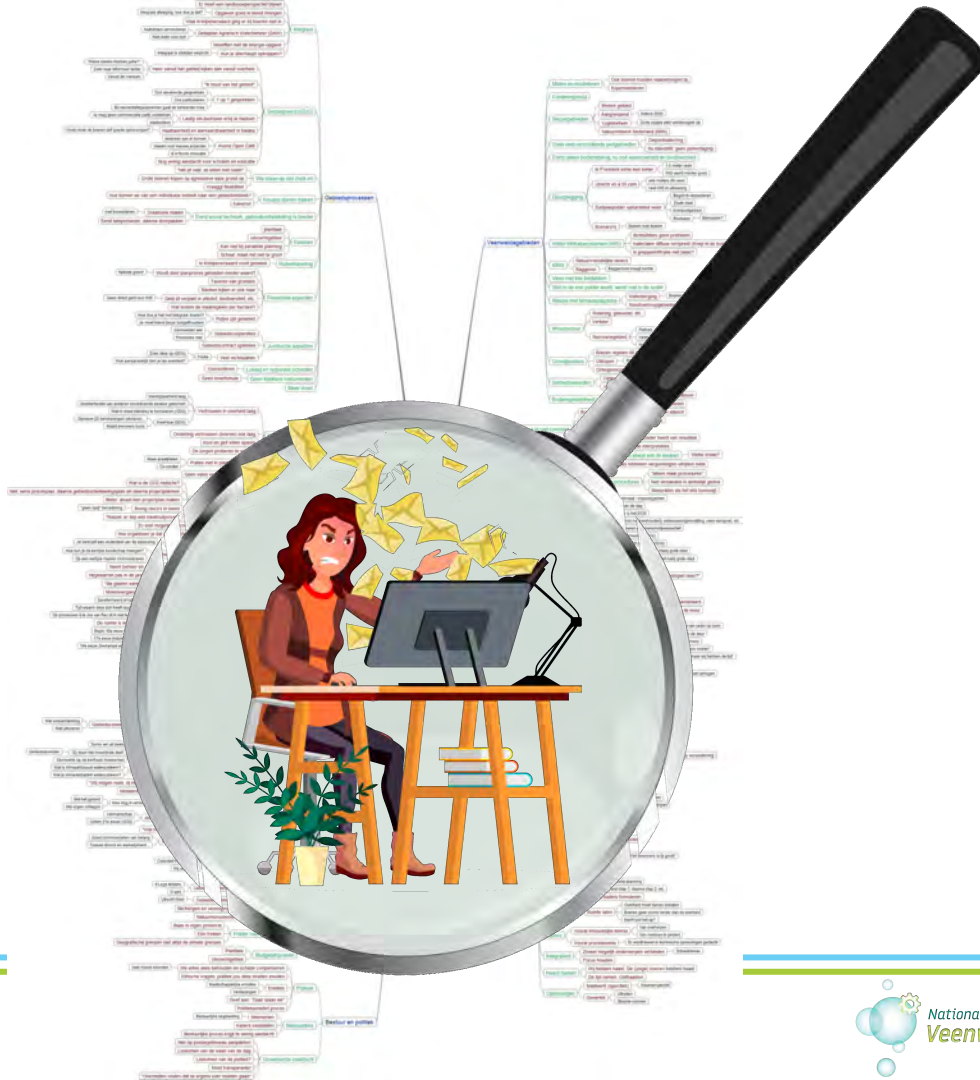
Wat houd je bezig?

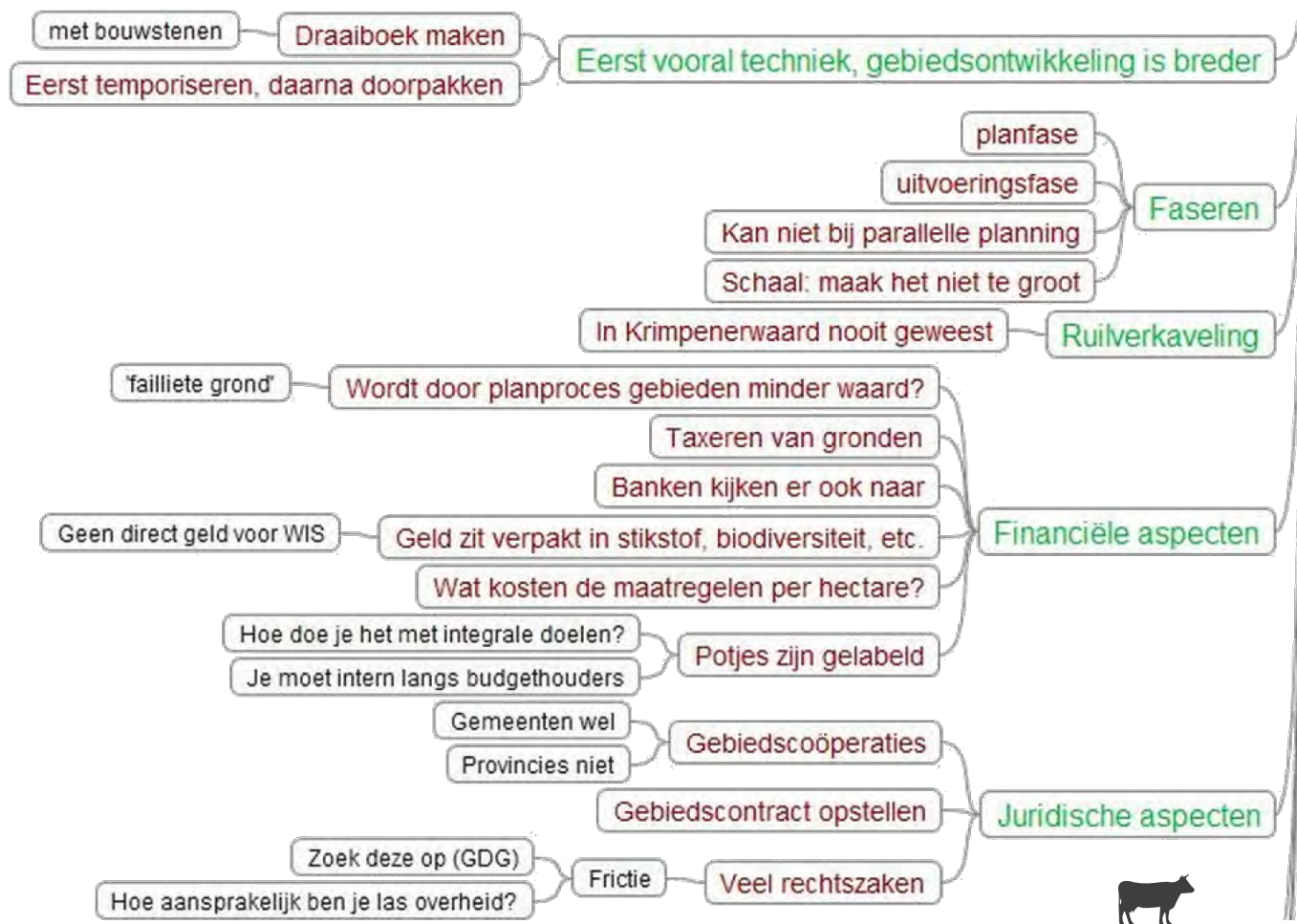
Mindmap Gebiedsprocessen veenweide

Klimaatopgave
veenweiden



GEBIEDSPROCESSEN





Boeren

Intensieve landbouw

- Net gebruik is niet in balans
- Geen effectbestrijding
 - We gaan niet het gehele groene hart ophogen
 - Attractorwisseling (GDG)
- Boer heeft slootjes dichtgegooid
 - Nu belonen?
- Nog steeds maatgevend

Extensivering

- In westen lastig: te weinig ruimte
- Groenblauwe diensten
- Klimaatslim boeren

Nieuwe gewassen

- Overleven
- Adapteren
 - Cranberries
 - Lisdoddes
 - In greppels

"Wij doen het al goed. We zijn met natuur bezig"

- Zitten niet te wachten op verandering
- Zeer bepelrkt

Totaalvisie bedrijf

- Ga met een edelmanboor het veld in
- Welke kansen zien de boeren zelf?
- Slootsafari
- Inzichtelijk maken
 - Rendabel voor bedrijven
 - Niet rendabel voor bedrijven

"Er is een boer die boert bij 20 cm drooglegging"



Twaalf aspecten



Moreel

Historisch



Juridisch

Logisch



Esthetisch

Psychologisch



Economisch

Biotisch



Sociaal

Chemisch



Linguïstisch

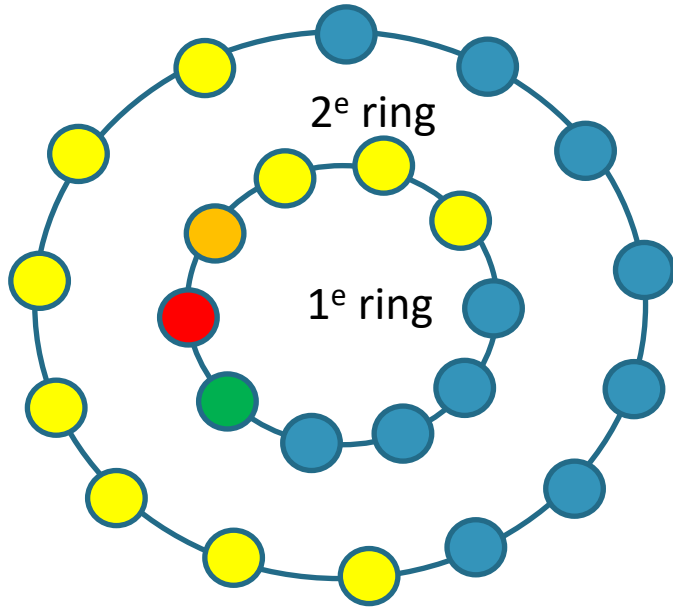
Fysisch/technisch





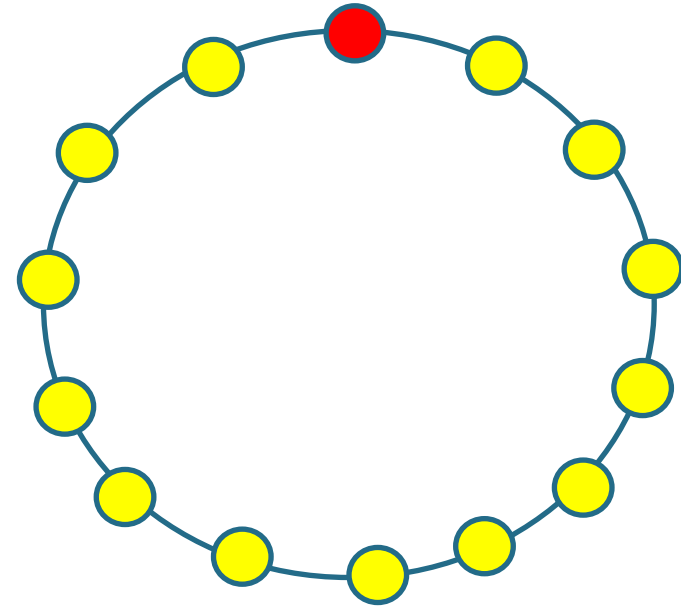
Hoe?

Turbo-Werkplaats



-  = gastheer of gastvrouw
-  = trekker deelexpeditie
-  = deelnemer deelexpeditie
-  = betrokkene gebiedsproces
-  = student of trainee

Reflectiesessie



Het veld in





Een hele dag...







**Gereedschapskist
gebiedsprocessen
veenweide**

DEEL 2

De breedte opzoeken door smal te gaan...





Peilbeheer

Waterkwaliteit

Verdienmodellen

Wonen

Stikstof

Natuur

+

Ingewikkeldheid
(fataal integraal)



Complex



Wat ontstaan is...

Ingewikkeld



Wat gemaakt is...

Complex

Denk bij complex aan alles wat leert en evolueert, zoals planten, dieren, bossen, rivieren, sociale structuren, cultuur en gedachten.

Wat ontstaat...



Ingewikkeld

Denk bij ingewikkeld aan machines, riolering, tunnels, regels, algoritmen (modellen), protocollen en organogrammen. In principe zijn alle ingewikkelde dingen bedoeld het leven aangenamer te maken. We zijn ervan afhankelijk.

Wat gemaakt is... (door mensen)



Complex

Ingewikkeld

De situatie

Inrichting van gebied

De beslissing

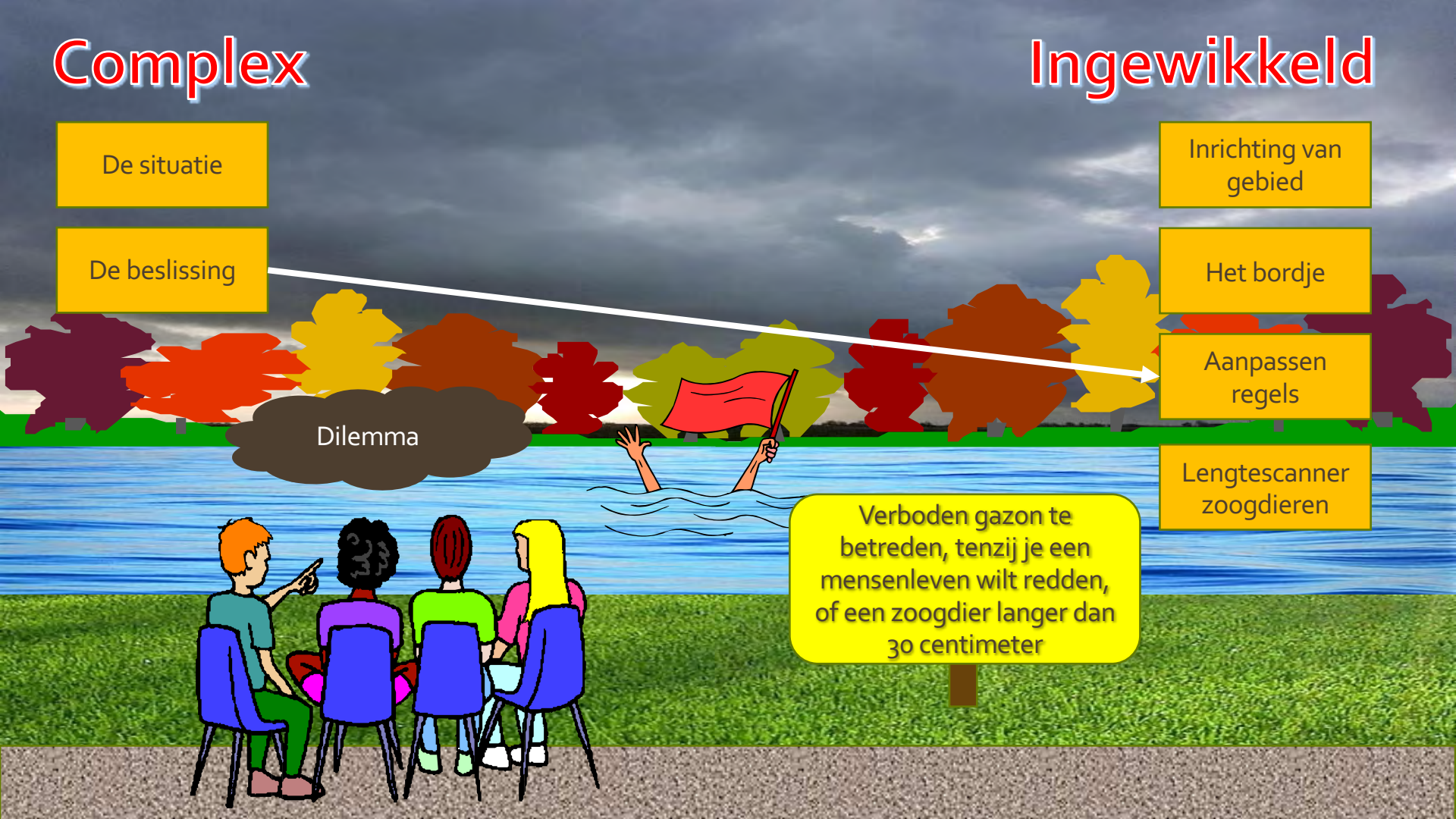
Het bordje

Dilemma

Aanpassen regels

Lengtescanner
zoogdieren

Verboden gazon te betreden, tenzij je een mensenleven wilt redden, of een zoogdier langer dan 30 centimeter



Pure ingewikkeldheid



Wat is het toppunt
van complexiteit?

De kunst van het
weglaten



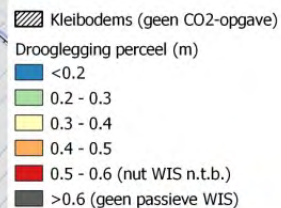
Maak vraagstukken klein, lokaal en concreet



Maak vraagstukken klein, lokaal en concreet

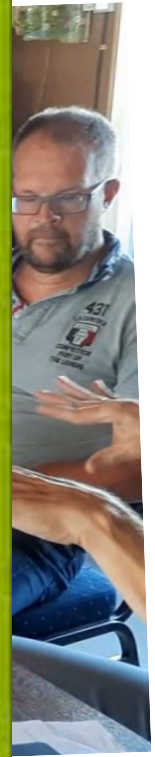
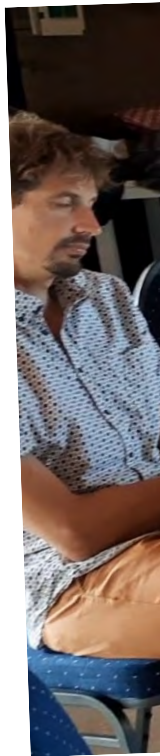
Aarlanderveen

Is bij het op korte termijn
aanleggen van een passieve WIS in
het gele vak sprake van een 'geen
spijt' maatregel? Ja of nee?











En is passieve WIS hier een
'geen spijt' maatregel?
De uitslag is ...

JA!



Moreel

Historisch



De gehele complexiteit



Juridisch

Logisch



Esthetisch

Psychologisch



Economisch

Biotisch



Sociaal

Chemisch



Linguïstisch

Fysisch/technisch



DEEL 3

Positie: heeft een netwerk autoriteit?





*“Het ontbreken van autoriteit is de
oorzaak dat de mens geen
vorderingen maakt”*

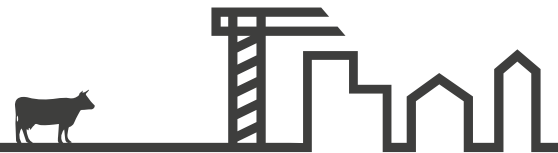
(Goethe)





← Harde bovenlaag

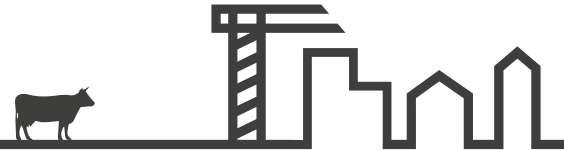
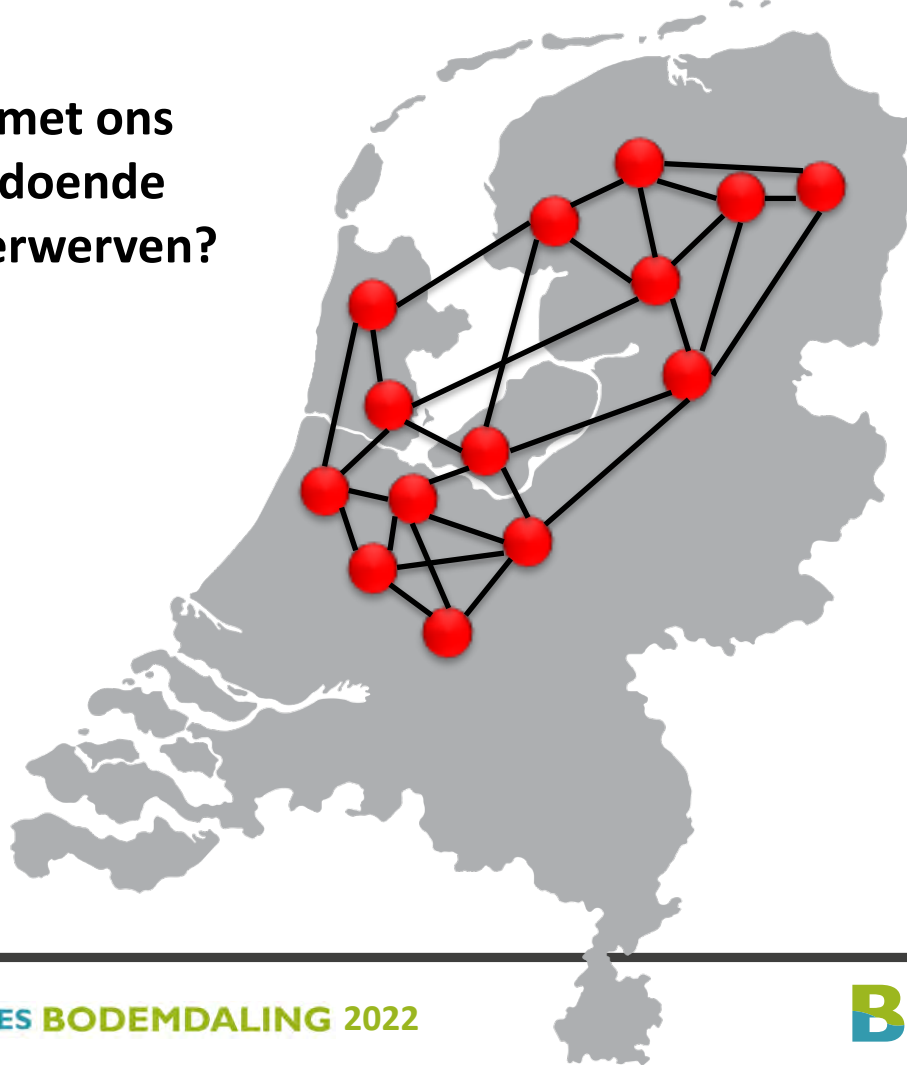
← Harde onderlaag



Kunnen we met ons netwerk voldoende autoriteit verwerven?

 = JA

 = NEE



Dank voor uw aandacht

